Ministarstvo financija: Kupnja na rate karticama za potrošače ostaje kao i do sada

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Utorak, 21 Srpanj 2026 10:44
Objavljeno: Utorak, 21 Srpanj 2026 10:44

Kupnja na rate putem kreditnih i debitnih kartica za potrošače ostaje kakva je bila i do sada, poručilo je u utorak Ministarstvo financija (Mfin), naglasivši potrebu razlikovanja situacije u kojoj se obročno plaćanje odobrava putem kartice od situacije u kojoj otplatu potrošaču izravno omogućuje trgovac.

Hrvatski sabor je na sjednici 15. srpnja donio Zakon o potrošačkim kreditima koji bi trebao stupiti na snagu 20. studenoga ove godine, uz odgođenu primjenu pojedinih odredbi na određene subjekte i kreditne proizvode. Tim zakonom se u hrvatsko zakonodavstvo prenosi tzv. CCD2 direktiva te se pravila o potrošačkim kreditima proširuju na određene oblike kreditiranja koji dosad nisu bili ili nisu bili u cijelosti obuhvaćeni postojećim propisima, navode iz Ministarstva financija u reakciji na učestale medijske napise, pojedine netočne ili nepotpune informacije te zaprimljene upite trgovaca i potrošača oko mogućnosti kupnje na rate.

Novim zakonom, kažu, detaljnije se uređuje procjena kreditne sposobnosti kako bi se kredit odobrio samo kada je razumno očekivati da će ga potrošač moći uredno otplaćivati, pa je prije sklapanja ugovora o kreditu vjerovnik dužan provesti procjenu kreditne sposobnosti, koristeći relevantne podatke. Napominju da će način provedbe procjene kreditne sposobnosti, uključujući detaljnije kriterije i metodologiju, Hrvatska narodna banka urediti podzakonskim propisom, dok će vjerovnici u okviru zakonskog i podzakonskog okvira moći internim aktima detaljnije urediti vlastite postupke.

Potrebno razlikovati dvije situacije

Kada je riječ o kupnji na rate, za pravilno razumijevanje novih pravila, ističu iz Ministarstva, potrebno je razlikovati situaciju u kojoj se obročno plaćanje odobrava putem kartice od situacije u kojoj obročnu otplatu potrošaču izravno omogućuje trgovac.

Kod kupnje na rate putem kreditne ili debitne kartice, pojašnjavaju, banka odnosno izdavatelj kartice prethodno procjenjuje kreditnu sposobnost potrošača, određuje kreditni limit te s potrošačem ugovara uvjete njegova korištenja. U ovoj situaciji banka, odnosno izdavatelj kartice je vjerovnik, a kreditni odnos se uspostavlja već pri odobravanju kredita odnosno kreditnog limita.

Tako svaka pojedinačna kupnja na rate korištenjem kartice ne predstavlja sklapanje novog ugovora o kreditu niti novo odobravanje kredita, već korištenje prethodno odobrenog kreditnog okvira. "Stoga se pri svakoj pojedinačnoj kartičnoj kupnji na rate ne provodi, a niti će se ubuduće provoditi nova procjena kreditne sposobnosti potrošača", ističu iz Ministarstva.

Pojašnjavaju i kako trgovac u tom odnosu nije vjerovnik, ne odlučuje o odobravanju kredita, ne određuje kreditni limit i ne preuzima rizik njegove otplate, već samo prihvaća način plaćanja koji je potrošaču omogućio izdavatelj kartice. Budući da u takvom modelu trgovac ne nastupa kao vjerovnik, na trgovca se niti ne primjenjuju obveze koje novi zakon propisuje za vjerovnike, kažu iz Ministarstva te ističu kako se u ovom dijelu nije ništa značajnije mijenjalo donošenjem novog zakona, stoga kupnja na rate putem kreditnih i debitnih kartica za potrošače ostaje kakva je bila i do sada.

Obveza će se primjenjivati od 1. lipnja 2027.

Phoca PDF

No, drugačija je situacija, ističu, kada trgovac sam, bez sudjelovanja banke ili izdavatelja kartice, omogućuje potrošaču plaćanje proizvoda ili usluge u više obroka. U tom slučaju, pojašnjavaju iz Ministarstva financija, odgođeno plaćanje nije korištenje kreditnog limita koji je prethodno odobrila banka, već trgovac sam odobrava obročnu otplatu i preuzima rizik naplate.

Takav model postoji, primjerice, pri kupnji mobilnih uređaja, tehničke opreme, namještaja, putovanja ili druge robe i usluga koje trgovac sam financira i u kojim se slučajevima ne koristi mogućnost kupnje na rate putem kreditnih i debitnih kartica.

U toj situaciji sam trgovac će nastupati kao vjerovnik u smislu novog zakona te će biti dužan ispunjavati obveze koje su njime propisane za vjerovnike. Tako, jedna od obveza koja proizlazi iz novog zakona je procjena kreditne sposobnosti potrošača prije sklapanja ugovora o kreditu, kako bi se utvrdilo može li potrošač, uzimajući u obzir svoje prihode, postojeće obveze i druge relevantne okolnosti, uredno podmirivati obroke tijekom ugovorenog razdoblja. Za ovu obvezu, napominju iz Ministarstva, propisan je odgodni rok stupanja na snagu te će se primjenjivati od 1. lipnja 2027.

"Nova pravila nisu usmjerena na ograničavanje poslovanja trgovaca niti na otežavanje kupnje na rate. Njihova je svrha osigurati odgovorno kreditiranje i spriječiti situacije u kojima potrošači preuzimaju financijske obveze koje, s obzirom na svoje prihode i postojeća zaduženja, ne mogu realno podmirivati. Dakle, potrošači će i dalje moći koristiti različite oblike plaćanja na rate, ali će ubuduće biti jasnije utvrđene obveze osoba koje u pojedinom modelu nastupaju kao vjerovnici", poručili su iz Ministarstva financija. (Hina)

Phoca PDF